Media Coverage

Publication	Date	Edition	Headline	Size
Gujarati Mid-Day	29 Jan 2022	Mumbai	Do 90% of Mumbai employees want to change their job?	480

મિડ-ડે
૨૯ જાન્યુઆરી ૨૦૨૨
શનિવાર, મુંબઈ
gujaratimidday.com

મુંબઈPLUS

રિક્રૂટમેન્ટ હેડ શું કહે છે?

જિનીયસ રિક્રૂટમેન્ટ કન્સલ્ટન્ટ્સ લિમિટેડના ચૅરમૅન અને મૅનેજિંગ ડિરેક્ટર આર. પી. યાદવ કહે છે, 'હાઈબ્રિડ મૉડલ પૅન્ડેમિક પછી પણ બહુ જ મોટો બદલાવ લગભગ દરેક ઈન્ડસ્ટ્રીમાં આવશે. સેંકડો કૅન્ડિડેટ્સના ઈન્ટરવ્યુમાં આ એક ડિમાન્ડ સૌથી વધુ પ્રાયોરિટીમાં છે. ખાસ કરીને મહિલાઓ માટે એ મહત્ત્વપૂર્ણ ડિમાન્ડ છે. બીજું, સૅલેરી હાઈકમાં પહેલાં પાંચથી દસ ટકાની અપેક્ષા હતી જે હવે લગભગ ત્રીસથી ચાલીસ ટકા પર છે. હેલ્થ ઈન્શ્યોરન્સ પણ હવે બધાના પ્રાયોરિટી લિસ્ટમાં પોસ્ટ-પૅન્ડેમિક પિરિયડમાં ટૉપ પર છે. પણ આ બધામાં મુંબઈના વર્ક કલ્ચરમાં સૌથી મોટો બદલાવ એટલે હાઈબ્રિડ મૉડલ એટલે કે અઠવાડિયામાં બે દિવસ ઑફિસ અને ત્રણ દિવસ વર્ક ફ્રૉમ હોમને લોકો પ્રિફર કરી રહ્યા છે.

આર. પી. યાદવ

સ્પેશ્યલ સ્ટોરી

શું મુંબઈના ૯૦ ટકા કર્મચારીઓ પોતાની જૉબ બદલવા ઇચ્છે છે?

જુદા-જુદા સર્વેમાં આવાં અઢળક ચોંકાવનારાં તારણો આવ્યાં છે. કોરોના સમયે વર્ક કલ્ચરમાં આવેલી ફ્લેક્સિબિલિટીએ લોકોની પ્રાયોરિટીની પરિભાષામાં બદલી દીધી છે ત્યારે હાડમારીભરી જિંદગી ધરાવતા મુંબઈકરોની સ્થિતિ શું છે એ જાણીએ

રુચિતા શાહ
ruchita@mid-day.com

કોવિડે ઘણા બદલાવ આપણા સહુના જીવનમાં લાવ્યા છે. નિષ્ણાતો માને છે કે વર્ક કલ્ચરમાં જે બદલાવ આવતાં કદાચ વીસ વર્ષ લાગ્યાં હોત એ કોવિડને કારણે બે વર્ષમાં જોવા મળ્યો છે. કૉર્પોરેટ ટ્રેઇનિંગ, મેન્ટરિંગ અને સ્ટાર્ટઅપમાં ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કરતી કંપની ૩૯ સોલ્યુશન ગ્રુપે કરેલો અભ્યાસ કહે છે કે લગભગ ૯૦ ટકા મુંબઈના એમ્પ્લૉઈ પોતાની જૉબ બદલવાની દિશામાં વિચારી રહ્યા છે એટલું જ નહીં, આ જ સર્વેમાં લોકોનો અને જુદા-જુદા સ્કેલની કંપનીઓનો વર્ક ફ્રૉમ હોમની બાબતમાં કેવો ઝુકાવ છે એ વિશે પણ સારીએવી ચર્ચા કરી છે. બીજા પણ ઘણા પ્રકારના સર્વે આ મુદ્દાને લઈને જુદી-જુદી એજન્સીઓ અને બિઝનેસ પોર્ટલે કર્યા છે. જેમ કે દર દસમાંથી છ કર્મચારીઓએ પૅન્ડેમિક દરમ્યાન પોતાની નોકરી બદલવાનો વિચાર કર્યો છે એવો એક અભ્યાસ લિન્કડઇન નામના બિઝનેસ નેટવર્કિંગ પ્લૅટફૉર્મ દ્વારા કરવામાં આવ્યો છે. લગભગ હજારથી વધુ પ્રોફેશનલ્સ પર થયેલા સર્વેમાં લગભગ ૬૩ ટકા લોકોએ ૨૦૨૨માં પોતાની નોકરી બદલી હોવાનું જણાવ્યું છે. મજાની વાત એ છે કે બિઝનેસ નેટવર્કિંગ પ્લૅટફૉર્મના હેડ કહે છે કે આ જૉબ બદલવાના નિર્ણય પાછળનું કારણ પૈસા નથી. યસ, હવે આ કંપની કરતાં પેલી કંપની વધારે સૅલેરી આપે છે એટલે અહીંથી છોડવું છે એવો વિચાર એમ્પ્લૉઈ નથી કરી રહ્યા પરંતુ કામનો પ્રકાર અને કામ કરવાની રીતમાં કેવી મોકળાશ મળે છે એના આધારે તેઓ પોતાની ડ્રીમ જૉબ પસંદ કરી રહ્યા છે. બીજો એક સેન્ટ્રલ સ્ટૅટિસ્ટિક્સ ઑફિસનો સર્વે કહે છે કે ૩૫થી ૪૪ વર્ષના એમ્પ્લૉઈઝ જે કોવિડ દરમ્યાન રિમોટ એરિયામાંથી કામ કરતા હતા તેમણે પૅન્ડેમિક પત્યા પછી પણ આ જ રીતે કામ કરવાની તૈયારીઓ દર્શાવી છે. એનું એક કારણ છે કે લોકો હવે પોતાના પ્રોફેશનની સાથે ઑનલાઇન ટ્રેઇનિંગ, એક્સરસાઇઝ સેશન્સ અને મેન્ટલ હેલ્થને લગતી બાબતો પર પણ ફોકસ કરવા માંડ્યા છે. લગભગ ૮૦ ટકા એમ્પ્લૉઈએ કોવિડ દરમ્યાન અંતરિયાળ ભાગોમાંથી કામ કરવાનું શરૂ કર્યું હતું. એક તરફ લોકો પોતાની આ પ્રાયોરિટીને ફળીભૂત કરવા માટે નોકરી બદલી રહ્યા છે તો બીજી તરફ દસમાંથી આઠ એમ્પ્લૉઈએ પોતે ઘરેથી કામ કરે ત્યારે વધુ પ્રોડક્ટિવ હોય છે અને તેમના સ્ટ્રેસનું પ્રમાણ ઓછું હોય છે એવું પણ ટેક ટૅલન્ટ આઉટ રિપોર્ટ અંતર્ગત થયેલા સર્વેમાં સ્પષ્ટ થયું છે. આ સર્વેમાં ભારતીય કંપનીઓના એચઆર મૅનેજરોનો સામેલ કરાયા હતા, જેમાં ૮૦ ટકા એચઆર મૅનેજરોએ એ સ્વીકાર્યું કે હવે ફુલટાઇમ ઑફિસ પ્રેઝન્સ એટલે કે આખો દિવસ ઑફિસમાં રહીને કામ કરવાનું હોય એવા રોલ માટે એમ્પ્લૉઈને હાયર કરવાનું ચૅલેન્જિંગ બન્યું છે. વર્ક કલ્ચરમાં જોરદાર બદલાવ આવી રહ્યો છે અને આવનારા સમયમાં એ વધુ ગાઢ રીતે દેખાશે. ટૅલન્ટ હાયરિંગમાં પણ હવે રીજન કરતાં સ્કિલ્સ વધુ મહત્ત્વપૂર્ણ બની છે. 'રિમોટ' એટલે કે અંતરિયાળ વિસ્તારમાં કામ કરવું એ ન્યુ નૉર્મલ છે. બે વર્ષના ગાળામાં ઑફિસના ફિક્સ સેટઅપની બહાર રહીને પણ કામ કરી શકાય એ ફ્લેક્સિબિલિટી વિશેની સમજ કેળવાઈ ગઈ છે. લાંબા ગાળે એમ્પ્લૉઈ અને એમ્પ્લૉયર બન્ને માટે આ વિન-વિન સિચુએશન સાબિત થશે એવું પણ નિષ્ણાતો માને છે.

દેશની લગભગ ૫૪ હજાર કંપનીઓનું મેન્ટરિંગ કરતી ૩૯ સોલ્યુશન્સ ગ્રુપના ફાઉન્ડર ચૅરમૅન, કૉર્પોરેટ ટ્રેઇનર અને ઇન્વેસ્ટર બસેશ ગાલા આ વિશે કહે છે, 'બહુ જ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહું તો અહીં બે પ્રકારનું ચિત્ર દેખાઈ રહ્યું છે. આઇટી અને ડિજિટલ માર્કેટિંગ કંપનીમાં જૉબમાં ફ્લેક્સિબિલિટી અને ઇન્કમ બન્ને અત્યારે રૉકેટ સ્પીડ પર આપવામાં આવે છે. જે કર્મચારી જૉઇન થયાના દસેક વર્ષ પછી કંપનીના શૅરનો હકદાર બનતો હતો તેને હવે જૉઇન થયાના પહેલા જ દિવસે સ્ટૉક ઑપ્શન અપાય છે. વર્ક ફ્રૉમ હોમ તો ખરું જ પણ સાથે ઇલેક્ટ્રિસિટી બિલ, વાઇફાઇ બિલ, ફૂડ અલાઉન્સ, ફિટનેસ અલાઉન્સ જેવી અઢળક વસ્તુઓ ટૅલન્ટને રિટેન કરવા માટે કંપનીઓ ઑફર કરતી થઈ છે. કારણ છે ડિમાન્ડ અને સપ્લાયના રેશિયોમાં ગૅપ. આ તો થઈ મોટી કૉર્પોરેટ કંપનીની વાત જેનો ઓવરઑલ રેશિયો લગભગ દસેક ટકાની આસપાસ છે. બાકી રહેલી મીડિયમ અને સ્મૉલ સ્કેલ કંપનીઓ પણ હવે હાઇબ્રિડ મૉડલ અપનાવવા પર તો મજબૂર થઈ છે. અહીં નાની અને મીડિયમ સ્કેલની કંપનીઓ પાસે એ પ્રકારની ટેક્નૉલૉજી અને ટેક્નિક નથી જેમાં તેઓ ઘરેથી કામ કરતા એમ્પ્લૉઈ માટે પ્રોડક્ટિવિટી ચેક રાખી શકે. એ ઍડ્વાન્સ્ડ ટેક્નૉલૉજી મોટી કંપનીઓ ડેવલપ કરી ચૂક્યા છે એટલે જ તેઓ ખુશ છે કે ભલે કર્મચારી ઘરેથી કામ કરે. એમાં કંપનીનો પણ ઘણો ફાયદો છે. તેમનું રેન્ટ બચે છે, ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર બચે છે અને એમ્પ્લૉઈ હેલ્ધી વે પર કામ કરી આપે છે એ અલગ. હવેની કંપનીઓ એમ્પ્લૉઈની ફિટનેસ પર, તેમના અને પરિવારના ટર્મ પ્લાન ઇન્શ્યોરન્સ પર કામ કરી રહી છે. ઘણી કંપનીઓ તો ફોર ડેઝ ઇન અ વીક પર આવી ગઈ છે. ચાર દિવસ કામ, શુક્રવારે હાફ ડે રિવ્યુ અને બાકીનો સમય એમ્પ્લૉઈ પોતાની રીતે સ્પેન્ડ કરી શકે. અમુક કંપનીઓએ એમ્પ્લૉઈને ટ્રેઇનિંગ માટે ઇન્ટરેસ્ટ-ફ્રી લોન આપવાનું શરૂ કર્યું છે. ધારો કે ક્યાંક ટ્રેઇનિંગ થઈ રહી છે કે કોઈ એમબીએ કરીને પોતાને અપલિફ્ટ કરવા માગે છે તો કંપની તેને સપોર્ટ કરવા તૈયાર છે. આ જે બદલાવો છે જે છેલ્લી દસ વર્ષની કૉર્પોરેટ વર્લ્ડની મારી કારકિર્દીમાં આ સ્તર પર મેં ક્યારેય નથી જોયા.'

ટૅલન્ટ મહત્ત્વની

સર્વેમાં પણ આ મુદ્દો સ્પષ્ટ થયો છે અને બસેશભાઈ પણ એની સાથે સહમત છે કે આવનારા સમયમાં તમારામાં ટૅલન્ટ હશે તો તમારે માટે ક્યાંય પણ ટકવું વધારે સરળ હશે. એની ચોખવટ કરતાં બસેશભાઈ કહે છે, 'દરેક સ્તર જે પ્રવાહ જઈ રહ્યો છે એમાં ૩૦ : ૭૦નો રેશિયો જોવા મળશે જેમાં ૩૦ ટકા વિશેષ સ્કિલ ધરાવતા એમ્પ્લૉઈને જમાઈની જેમ સાચવીને તેની માગણીઓ પૂરી થાય અને બાકી ૭૦ ટકા ઍવરેજ સ્કિલ ધરાવતા એમ્પ્લૉઈએ વધુપડતું નેગોશિએટ કરવું પડે એવું બની શકે છે. વર્ક ફ્રૉમ હોમ મુંબઈ જેવા શહેરમાં ખૂબ સારો પર્યાય બની શકે છે અને આવનારા સમયમાં એ વિસ્તૃતપણે સ્વીકારાશે એમાં જરાય શંકા નથી. હા, એ ચોક્કસ છે કે હજી મધ્યમ સ્કેલની અને સ્મૉલ સ્કેલની કંપનીના એમ્પ્લૉઈ માટે પણ ઘરમાં રહીને કામ કરવાનું અઘરું બની રહ્યું છે. નાનકડા ઘરમાં ઑફિસના કામને ઘરના કામ સાથે મૅનેજ કરવાનું તેમના માટે ચૅલેન્જિંગ છે તો બીજી બાજુ કંપનીઓ માટે પણ ટેક્નૉલૉજિકલી હેલ્ધી રીતે પ્રોડક્ટિવિટી ગોલ્સને અચીવ કરતા નવા ઇન્વેન્શનને અપનાવવા જરૂરી બનશે. પણ મુંબઈમાં જ્યાં ઍવરેજ ત્રણથી ચાર કલાકનું ટ્રાવેલિંગ એક વ્યક્તિ કરે છે ત્યાં અમુક ક્ષેત્રમાં ઘરેથી કામ કરવાનું આ કલ્ચર જરૂરિયાત જેવું બની જાય તો નવાઈ નહીં. લગભગ ૧૮૦૦ કંપનીમાં કરેલો અમારો સર્વે રિપોર્ટ કહે છે કે છેલ્લાં બે વર્ષમાં લગભગ ૩૦ ટકા જેટલા મુંબઈમાં કામ કરતા એમ્પ્લૉઈએ આવા જ કોઈક કારણસર પોતાની જૉબ ચેન્જ કરી છે.'

મુંબઈમાં જ્યાં ઍવરેજ ત્રણથી ચાર કલાકનું ટ્રાવેલિંગ છે ત્યાં ઘરેથી કામ કરવાનું જરૂરિયાત જેવું બનશે. ૧૮૦૦ કંપનીમાં કરેલો સર્વે કહે છે કે આવા કારણસર છેલ્લાં બે વર્ષમાં ૩૦ ટકા એમ્પ્લૉઈએ જૉબ ચેન્જ કરી છે.
બસેશ ગાલા, ફાઉન્ડર ઑફ ૩૯ સોલ્યુશન ગ્રુપ, ટ્રેઇનર, મેન્ટર

To read more click on the link